

Spolek pro
zachování odkazu
českého odboje

Z P R A V O D A J

2. Ročník Číslo 5

5/2018

point4me.CZ

tisk online snadno a rychle

Zpravodaj Vám přinášíme díky
<http://www.point4me.com/cs>

ČESKÁ RŮŽE DO ZÁHONU REPUBLIKY

Velice nás potěšilo, když nás oslovila paní Mgr. Martina Lehmanová, ředitelka Památníku Lidice, s nabídkou vysadit za náš Spolek svou vlastní růži v Záhonu republiky v Lidicích u příležitosti 100. výročí od vzniku samo-

statného Československa jako hold lidickým mužům. V dubnu letošního roku založil Památník Lidice na území Růžového sadu v Lidicích tzv. Záhon republiky a právě den před svátkem sv. Václava se zde uskutečnilo hlavní vysazování růží za účasti

ústavních činitelů, velvyslanců a velvyslankyň, zástupců měst a obcí a představitelů Spolků a organizací. Uvědomili jsme si, jak významné události se zúčastníme a tak jsme přemýšleli jakou vybereme růži. Říkali jsme si, že nemůžeme přece vyrazit do prvního zahradnictví a zakoupit první růži na kterou natrefíme. Jedná se přece o Záhon republiky! A k tomu všemu jde o záhon v Lidicích! Ostatní budou jistě stejně uvažovat, tak musíme vymyslet něco co bude symbolické, zajímavé a zároveň to bude mít nějakou vazbu na Lidice. Něco lehčího by tam nebylo? Oslovili jsme hned několik růžových školek s jasnou představou o růži. Mělo by se jednat o růži, která byla vyšlechtěná v Čechách, českým pěstitelům a měla nějakou vazbu na Lidice. Nemáme, české odrůdy nepěstujeme, ale máme tu několik růží nebo „angličanky“... Německou růži do lidického Záhonu republiky? To opravdu ne...

Nakonec se nám ale povedlo vše spojit. Zachránila nás Rů-

ČESKÁ RŮŽE DO ZÁHONU REPUBLIKY

žová školka ve Višňové u Příbrami a skvělý pan Ing. František Adam, který nám nabídl hned několik českých odrůd. Ze všech nabízených však z vítězila česká odrůda Nela, kterou vypěstoval pan Josef Strnad mladší v roce 2002. Měli jsme obrovskou radost, že jsme sehnali českou odrůdu. O to větší radost to pro nás byla, když se jednalo o odrůdu pana Strnada. A zde je právě i ta slibovaná zajímavost s vazbou na Lidice. Otec pana

Strnada, pan Josef Strnad starší, významný český pěstitel a šlechtitel růží, který za svůj život vyšlechtil na tři desítky růží, daroval své vyšlechtěné odrůdy do Růžového sadu v Lidicích v době, kdy se Růžový sad budoval. Symbolicky jsme tak do Lidic růže přinesli rodinu Strnadovu, která byla u zrodu největšího růžového sadu v České republice. Tentokrát se do Lidic vrátila u příležitosti 100. výročí vzniku samostatného Československa.

Děkujeme panu Ing. Františku Adamovi z Růžové školky ve Višňové, který byl tak laskavý a našemu Spolku růží Nelu daroval a alespoň takto virtuálně zasíláme pozdrav nejen jemu, ale i panu Josefu Strnadovi mladšímu do Rosic u Brna.

Text: P. Hroník

Foto: M. Šnajdrová

G. Havlůjová, P. Hroník, V. Jechová těsně před vysazením růže do Záhonu republiky v Lidicích

Předseda kládenské organizace P. Hroník společně s členkou Spolku V. Jechovou

V DUCHU „SLAVÍME SPOLU“

Je tomu již 100 let, co tisíce a tisíce obyvatel na československém území, ale i krajanů po celém světě oslavovalo založení samostatného Československého státu. Ústřední osobnosti, které sehráli tu nejvýznamnější roli při vzniku Československa, se navraceli p o s t u p n ě d o m ů a s očekáváním, radostí i mnoha otázkami se pustili do budování demokratického státu. Ti, kteří se zasloužili o náš stát, doslova prolévají svou krev, se domů vrátili ještě o dva

roky později, českoslovenští legionáři z Ruska.

Měla jsem tu čest a možnost, že jsem v rámci Statutárního města Kladna dostala na starost organizaci připomínky našeho významného výročí a jako člověk, který se historii věnuje od 13 let, jsem se nemohla dočkat. Možnosti byly skvělé a tak jsem se již před rokem pustila do příprav s tím, že jsem nejprve zjistila, že příliš neumím rozdělovat práci a ráda si vše tzv. pohlídám sama. Klepala

jsem pak sama sobě na čelo, když jsem se v září letošního roku navíc v 5. měsíci těhotenství málem sama roztrhala při větších akcích. Bez nejbližších pomocníků by to nešlo. Děkuji proto zejména rodině, Veronice Jechové, Alžbětě Bitnarové, Ludmile Zuskové, Kateřině Benetkové, Martinovi Kadrlemu, Romanu Hájkovi, Petrovi Hroníkovi, Milanovi Ilěši, Janě Procházkové a dalším nadšencům a dobrovolníkům z řad kladenských spolků a přátelenských organizací. Finanční zá-

KLADENSKÉ STOLETÍ

zemí je jedna věc (velmi podstatná), ale bez pomocných rukou by se větší akce pro stovky lidí zvládnout přeci jen nedaly.

Září jsme na Kladně věnovali oslavám, říjen pak vzpomínání. Nejprve jsme od 14. – 15. 9. 2018, přímo na výročí úmrtí T. G. Masaryk vypravili speciální vlaky z Kladna na Lány (resp. na nádraží Stochov), kde účastníci mohli navštívit nejenom zámecký park a krásnou výstavu v tamějším sklepníku, položit květinu na hrob TGM, ale rovněž se seznámit s osudem prvního presidenta v rámci oživlé expozice v Muzeu TGM včetně ochutnávky oblíbeného Masarykova cukroví, či diskusi s odborníkem z Klubu vojenské historie Doksy u Kladna. Celkem se akce zúčastnilo, prostřednictvím třech vypravených vlaků, na 390 osob.

V duchu „slavíme spolu“ jsme společně s kladenskými spolky uspořádali další velkou akci hned následující víkend nazvanou „Kladenské století“, která se uskutečnila díky podpoře mnoha kladenských spolků ve dnech 21. – 22. 9. 2018. V páteční

krásný slunný den se zapojilo do akce na 500 žáků ze základních škol. Kromě kulturního programu na nám. st. Pavla (Koncert Orchestru Ježkovy stopy, prvorepubliková módní přehlídka, stepařské vystoupení, divadelní hra o První republice, ale také projížďka do-

bovým autobusem Škoda RTO) mohly děti plnit úkoly v rámci tzv. historické stezky po Kladně, odměnou jim za splnění šesti úkolů byla speciálně vyrobená kokarda v národních barvách o velikosti 37cm. Tou největší odměnou mi bylo, když si děti i zástupci

V DUCHU „SLAVÍME SPOLU“

veřejnosti hrdě kokardu připnuli (obavy byly, abychom je pak nenacházeli v koši po celém Kladně).

V říjnu vzpomínáme a klaníme se památce padlým, proto 28. říjen 2018 necháváme prostor pro návštěvu oficiálních republikových akcí v Praze a dílčí kladení věnců necháváme na jiné dny. S velkou radostí jsme přivítali, že zastupitelstvo města Kladna odsouhlasilo návrh na udělení čestného občanství Františku Kouckému, Im memoriám. Rodákovi z Hnidous, kte-

rý byl za plánovanou dezerci z R-U armády popraven ve věku 24 let v chorvatské Pule, nedlouho po vzpouře v Boce Kotorové. Pamětní deska umístěná na Sokolovně ve Švermově nám jeho hrdinství dodnes připomíná (připomeňme, že se odhalení desky účastnilo za první republiky na 10.000 osob!).

Vzpomínáme na naše členy, které jsme měli rádi a kteří bohužel již nejsou mezi námi. Právě v tyto dny bychom je nechali o to více promlouvat na veřejnosti, dali prostor právě jim, kteří svou osobní odvahou

a statečností mnohokrát ukázali, že naše republika může být velmi hrdá, že může navazovat nejenom na osobnosti z dávných dějin, na nichž stavíme svou národní identitu, ale i na ty současné hrdiny.

Vzpomínáme a velmi si vážíme té skutečnosti, že jste byli našimi přáteli.

Text a foto: G. Havlůjová

KLADENSKÉ STOLETÍ

POZVÁNKY NA ŘÍJEN DO KLADNA A SLANÉHO

SLANÝ

PIETNÍ AKT SE USKUTEČNÍ DNE

25. 10. 2018 V 10:00 HODIN

MASARYKOVO NÁMĚSTÍ

KLADNO

PIETNÍ AKT SE USKUTEČNÍ DNE

26. 10. 2018 V 10:00 HODIN

POMNÍK OBĚTEM 1. SV. VÁLKY

NÁMĚSTÍ SVOBODY

VZPOMNĚLI JSME U JÁNA

U příležitosti připomenutí 74. výročí leteckého neštěstí se v Kladně, místní části Dubí v lese pod kostelem U Jána, se uskutečnilo setkání vybraných žáků 10. Základní školy Cyrila Boudy v čele s pedagožkou, paní Mgr. Jitkou Lidickou, zástupce Statutárního města Kladna a členů Spolku pro zachování odkazu českého odboje. Žáci každoročně připraví v rámci pietní vzpomínky krátké pásmo spojené s recitací básně a přednesem textu, připomínajícím událost, která se vztahuje k pomníku. Pietní akt byl, tak jako každoročně, zakončen státní hymnou v hudebním houslovém přednesu žákyně 10. ZŠ Cyrila Boudy. Pedagogům i žákům děkujeme za perfektní přípravu.

Text a foto: P. Hroník

Poděkování paní učitelce Lidické, bez jejíž aktivity by byla organizace pietního aktu mnohem složitější. V dobové uniformě Kryštof Růžička, bývalý žák jmenované školy, který má přímou vazbu na jednoho ze zemřelých občanů při náletu. Foto dole: společné foto účastníků pietního aktu.

VZPOMÍNKA NA PRASTRÝCE

Věznice Plötzensee se nachází v západní části Berlína, ve čtvrti Charlottenburg. Během vlády Adolfa Hitlera zde bylo popraveno 677 českých odbojářů, kteří zde byli druhou nejčastěji popravovanou národností. Padlo zde mnoho lidí například z řad Obrany národa, ale také z dalších odbojových skupin. Tyto justiční vraždy byly zprvu vykonávány gilotinou, od roku 1943 oběšením, protože gilotina byla poničena při náletu. Mezi oběťmi je například Irena Bernášková, vydavatelka časopisu V boj, gen. Bedřich Homola, gen. Bohuslav Všeticka, komunistický novinář Julius Fučík a další. Z mých osobních zkušeností toho místo není mezi širokou veřejností tolik známé, i přestože zde zemřelo tolik českých vlastenců. Pozůstalí neměli možnost tento památník během studené války navštívit a mezi takové pozůstalé patřil i můj dědeček. Celý život si přál na tomto místě uctít památku svého bratra, ale roku 1989 se již bohužel nedožil. Na

tento památník jsem se tedy vydala, abych uctila památku svého prastrýce, ale i všech ostatních obětí nacistické hrůzovlády, kteří zde položili svůj život. Atmosféra tohoto místa je opravdu depresivní. Na místě je dochovalá „popravni“ budova a také jsou k dohledání jména a vězeňské karty popravených.

Můj prastrýc, por. Miroslav Medal, byl na tomto místě popraven 17. 4. 1942 společně s PhDr. Felixem Mannem a Emilem Zöldnerem. Již od mala byl veden k vlastenectví a k boji za demokracii. Absolvoval vojenskou akademii v Hranicích a v roce 1938 byl vyřazen jako poručík dělostřelectva. Poté vykonával službu u 7. děl. pluku v Olomouci, kde se seznámil se št. kpt. Václavem Morávkem a stali se z nich dobří přátelé. Po rozpuštění armády měli v plánu společný odchod do zahraničí, ten byl ale odsunut kvůli vytvoření ilegální organizace s názvem Obrana národa, jejímž členem se stal i por. Medal. Později se seznámil i s pplk. Jose-

PAMÁTNÍK PLÖTZENSEE

fem Mašínem a pplk. Josefem Balabánem, který ho jmenoval svým pobočníkem pro zpravodajskou sekci. V této době bydleli moje prarodiče se svými syny na Žižkově, v ulici Riegrova 37 (dnes Bořivojova 37). Na tuto adresu si škrát. Morávek nechával zasílat různé osobní věci (peřiny, prádlo), často zde přespával i jedl a společně s por. Medalem zpracovávali nejrůznější zprávy na psacím stroji. Dodnes máme doma psací stroj pplk. Balabána, jenž ho naší rodině věnoval. V tomto bytě byl též sepsán dopis prezidentu Benešovi, který obsahoval mj. toto: „Českoslovenští důstojníci věrni své přísaze republice, nastupují k boji proti okupantům.“ Přespávali zde i další důstojníci, jako například por. letectva Herbert Němec, který byl později ilegálně přepraven do Polska. Toto převážení důstojníků pro polskou zpravodajskou službu také zprostředkoval můj pradědeček Antonín Medal. Por. Medal také pomáhal Jarmile Morávkové, když styk s jejím bratrem byl nemožný. „Choval se jako dobrý člověk a své vojenské přísaze do poslední chvíle věrný důstojník“, vypověděla později o por. Medalovi.

Ilegální organizace „Tři králové“ byla v rámci Obrany národa pověřena zpravodajskými či diverzními úkoly. Právě pro tuto skupinu por. Medal společně s PhDr.

Mannem a Zöldnerem obstarávali výbušniny a rozbušky. Dr. Felix Mann byl zaměstnancem semtínské Explosie, ze které tajně vynášel materiál. Tyto výbušniny byly poté odváženy do Prahy prostřednictvím Zöldnera a Medala. Za půl roku tak opatřili pro odboj stovky kg třas-

Poručík Miroslav Medal

VZPOMÍNKA NA PRASTRÝCE

kavin a 22 beden rozbušek, což bylo použito například v hale Anhaltského nádraží v Berlíně nebo v tunelu kanalizace pod Pečkárnou.

Šťěstí jim ale přálo pouze jediný rok a 10. května 1940 byl PhDr. Mann společně s por. Medalem dopadeni gestapem. O týden později po ostré přestřelce také Emil Zöldner. I přes brutální výsledky, například Oskarem Fleischerem, jedním z nejkrutějších členů pražského gestapa, nic neprozradili a nezradili ostatní kamarády z odboje, především tedy št. kpt. Václava Morávka. Dále byli vězněni po dobu 2 let na Pankráci, Zhořelci, v Drážďanech, v Gollnowě, Štětíně a nakonec ve věznicích Moabit a Plötzensee v Berlíně. 7. listopadu 1941 byli berlínským Volksgerichtem odsouzeni za velezradu, nadřizování nepříteli a uchovávání skladu zbraní k trestu smrti a statečně spolu zemřeli 17. dubna 1942 na popravišti v již zmíněné věznici Plötzensee. Por. Miroslav Medal napsal v noci před popravou svým rodičům a mladšímu bratrovi Oldřichovi: *„O sedmé hodině ráno mně řekli, že budu 17. dubna v 6.15 popraven. Jak jsem slyšel, můj popel nedostanete a tak s těžkým srdcem vím, že nikdy nebudu ležet v hlíně mé vlasti. Víím, že budete na mne vzpomínat tak dlouho, jak budete živí. Neplačte! Byl to můj osud, můj běh života, který mi byl dán již při mém narození. Můj milý tatínku a maminko, myslíte na mne v dobrém, žijte dobře, klidně, dlouho, dlouho ve zdraví pro Oldřicha....“*. Svému bratrovi napsal: *„Bud' klidný a věř! Bud' muž od hlavy k patě. Bud' hodný, pracuj rád, uč se, bud' šťastný ve svém životě!...Tvůj Slávek, který Tě učil chodit, číst, který Tě měl tak rád, pozdravuje Tě naposledy. Bud' silný, potěšuj naše rodiče, neplač! Umírám jako důstojník, škoda jen, že ne*

kulkou.“ Po válce byl por. Miroslav Medal povýšen in memoriam na hodnost štábního kapitána.

Text a foto:

Anna Medalová, členka Spolku pro zachování odkazu českého odboje.

Vstupní brána do Památníku Plötzensee

GENERÁL JAN DIVIŠ

Generál Jan Diviš se narodil 24. října 1862 v Pardubicích. Po vystudování reálného gymnázia v Jičíně a Pardubicích nastoupil v září 1879 na ženijní odbor Vojenské technické akademie ve Vídni. Po ukončení školy byl povýšen na poručíka a ve funkci mladšího důstojníka roty sloužil u I. praporu ženijního pluku 1 v Olomouci. Na jaře 1886 se prapor přesunul do Přemyšlu a v květnu 1886 se Jan Diviš stal nadporučíkem. Od října 1889 studoval ve vyšším ženijním kurzu a po jeho ukončení působil u ženijního ředitelství v Brixenu, kde se v listopadu 1892 stal kapitánem. O rok později nastoupil k velitelství 14. sboru v Innsbrucku, kde působil ve funkci náčelníka ženijního vojska. V únoru 1895 se stal učitelem na pěchotní kadetní škole dislokované v téže posádce. V září 1896 došlo k jeho přeložení k ženijnímu ředitelství do Komárna, v květnu 1899 do Trientu a v dubnu 1900 do Cilli. Mezitím v květnu 1899 dosáhl hodnosti majora. V listopadu 1902 byl povýšen na podplukovníka a ustanoven velitelem III. praporu pěšího pluku 71 v Trenčíně. V lednu 1906 se stal plukovníkem a zástupcem velitele téhož pluku. V červnu 1907 se ujal velení pěšího pluku 88 v Trientu, který se na sklonku roku 1909 přesunul do Českých Budějovic. Od března 1911 stanul v čele 21. pěší brigády ve Lvově a v říjnu téhož roku dosáhl hodnosti generálmajora. V dubnu 1914 byl přemístěn jako tzv. přidělený generál k velitelství 15. sboru do Sarajeva, kde ho zastihlo vypuknutí 1. světové války. Následně působil ve funkci velitele zápolní 15. sborové oblasti. V listopadu 1914 se stal polním podmaršálkem. Po rozporech se svými nadřízenými, jejichž příčinou se staly národnostní otázky, byl v říjnu 1916

na vlastní žádost penzionován a přestěhoval se do Prahy. Zde ho na sklonku války kontaktovali představitelé Sokola a některých českých opozičních stran. Vzhledem ke svým politickým postojům byl Jan Diviš vybrán za budoucího vojenského představitele nového státu. Po vzniku Československa ho pražský Národní výbor jmenoval 30. října 1918 vrchním velitelem čs. vojsk a pověřil převzetím vojenských institucí. Od poloviny prosince 1918 se stal prvním velitelem pražského Zemského vojenského velitelství pro Čechy. V září 1920 byl jmenován přednostou I. (všeobecně vojenského) odboru MNO a v červenci 1921 povýšen na prvního československého generála III. hodnostní třídy, tj. do hodnosti rovnající se

PRVNÍ PRAŽSKÝ ZEMSKÝ VOJENSKÝ VELITEL

armádnímu generálovi. Působení v uvedené funkci na vlastní žádost ukončil počátkem února 1924. Do konce května 1925 ještě působil na MNO jako poradce. Poté odešel do výslužby a až do své smrti byl považován za hlavního představitele tzv. domácích důstojní-

ků čs. armády, tj. vzešlých z řad rakousko-uherské armády. Generál Jan Diviš zemřel v Praze 8. srpna 1934.

Text: Dr. Pavel Minařík, převzato z www.vojensvi.cz

POSLEDNÍ ODPOČINUTÍ GENERÁLA DIVIŠE

Možná si říkáte, proč připomínáme právě generála Jana Diviše. Důvodů je několik. Samozřejmě, že jedním z hlavních důvodů je skutečnost, že generál Diviš se právě před sto lety stal vůbec prvním vojenským představitelem nově vznikajícího Československa. Byl u zrodu budování čs. branné moci a v polovině prosince roku 1918 se stal prvním velitelem Zemského vojenského velitelství v Praze. No a dalším důvodem je vlastně místo posledního odpočínutí generála Diviše, které je úzce spjaté s jeho milovaným Jičínem. Posledním přáním generála Diviše bylo uložení jeho těla v

rodinné hrobce v Jičíně, kde každoročně trávil dovolenou v domě svého tchána JUDr. Františka Čapka. Velkým překvapením pro nás byla informace od bratra Viléma Hofmana (ZO Jičín), který nám sdělil, že hrobka, která ukrývá tak významnou vojenskou osobnost našeho státu není nijak označena. To však není vše. Při dalším prověřování jsme zjistili mnohem závažnější informace. Nejen, že hrobka není označena sdělením o místě posledního odpočínku generála Diviše, ale hrobka jako taková byla ze strany pozůstalých zrušena a v současné době je využívána jako hromadný hrob k uložení ostatků ze zrušených hrobů.

Ve spolupráci s jičínskou organizací našeho Spolku jsme se proto rozhodli, že požádáme o pronájem hrobky a identifikaci ostatků generála Jana Diviše. Spolek pro zachování odkazu českého odboje tak převezmeme nad hrobem patronát. Cestou Odboru pro válečné veterány se pokusíme zařadit hrobku do centrální evidence válečných hrobů.

*Text: P. Hroník,
foto: MUDr. V. Hofman*

VZPOMÍNALI JSME V KOLÍNĚ A LOŠANECH

Již tradicí se pro nás stala účast na pietních aktech v Kolíně a Lošanech. Před třemi lety jsme pozvání přijali od Pavla Pobřísla, předsedy Společnosti Václava Morávka. Tenkrát nám byla vyjádřena podpora v rámci nedemokratickým postupům vůči naší organizaci v rámci ČSBS. Opakovaně se však rádi vracíme. Pietní akty připomínající škpt. Václava Morávka a gen. Josefa Mašína jsou nejenom na vysoké organizační úrovni, ale rovněž setkáním zajímavých a

milých lidí. Velmi nás potěšilo, když v Kolíně zazněla vzpomínka na našeho místopředsedu, gen. Pavla Vranského, který zemřel na konci června letošního roku.

Byť program pietních aktů je vždy poměrně dlouhý, je prostor na popovídání s dalšími účastníky. Potěšilo nás, že mnoho lidí zejména v Lošanech k nám přicházelo, aby nám poděkovali za pracovní brigádu, kterou jsme uspořádali na zahradě statku gen.

Mašína a tak prostřednictvím našeho Zpravodaje vyřizujeme poděkování vám všem, kteří jste se zapojili do úprav zarostlé zahrady hrdiny prvního i druhého odboje.

Děkujeme rovněž Společnosti Václava Morávka a zejména přáteli, Pavlovi Pobříslu za zásluhnou práci, kterou pro zachování odkazu pověstných Třech králů vykonává.

Text a foto: G. Havlůjová

Sandra Mašínová s manželem

Pavel Pobříslu,
Společnost Václava Morávka

JIČÍNŠTÍ „OPLATILI“ NÁVŠTĚVU T.G.M.

Jičínská základní organizace Spolku pro zachování odkazu českého odboje uspořádala u příležitosti stoletého výročí vzniku Československé republiky zájezd do Lán k tomu, aby uctila památku našeho prvního prezidenta. Její členové položili k jeho hrobu věnec, společný organizacím kladenské a jičínské.

Při této příležitosti předala předsedkyně kladenské organizace sestra Mgr. Gabriela

Havlůjová spolu s bratrem Petrem Hroníkem, místopředsdou Pamětní plakety 1918 - 2018 třem členům jičínským a to sestře Doris Broulové a bratru Anatolu Kopistovi (oběma v nepřítomnosti) a Vilému Hofmanovi.

Tomáš Garrigue Masaryk zavítal do Jičína a to celkem dvakrát. O té první návštěvě píše PhDr. Jindřich Francek ve své knize Dějiny Jičína (2010): „Svátkem realistů bylo jistě

vystoupení T. G. Masaryka počátkem roku 1905 o národnostní filozofii novější doby. První přednáška se konala 8. ledna v sále hotelu Hamburk, neboť zastupitelé odmítli zapůjčení sálu v radnici. Mladočeši a středoškolští profesori tuto akci bojkotovali a zakazovali studentům zúčastnit se jí. Neuspěli. Jakub Všetečka (středoškolský profesor a přítel T.G.M.) vzpomíná, že odpůrci obcházeli vchod, aby stopovali návštěvníky extenze a

JIČÍNŠTÍ „OPLATILI“ NÁVŠTĚVU T.G.M.

jejich množství a zajisté byli překvapeni, neboť sál se rychle plnil návštěvníky, hlavně ovšem z kruhů učitelstva, a to i venkovského, studentstva, a dělnictva, takže když Masaryk vstoupil na řečniště viděl před sebou plný sál, který s jásotem ho uvítal. Další přednášky se uskutečnily vždy po týdnu, tedy 15. a 22. ledna. Posluchačů o druhé neděli bylo více než po prvé a o neděli třetí ještě více než v prvních dvou. Jičínské studentstvo drželo se statečně při všech přednáškách a nikdy nevybočilo z mezí slušnosti. Střetnutí se zdejšími středoškolskými učiteli o mrtvolu spisovné češtiny vyvrcholilo při poslední přednášce, kdy Masaryk prohlásil, že tito učí-

telé kazí mládež, neboť jim znemožňují samostatné myšlení.“

Druhá návštěva T. G. Masaryka v Jičíně se uskutečnila v sobotu 22. října 1921. Tentokrát již jako prezidenta a vrchního velitele československé branné moci. Nejdříve navštívil jičínská kasárna a na vojenském cvičišti krátce promluvil k nováčkům: „Vítěz z roku 1866 v poslední válce byl poražen s umírajícím Rakouskem zároveň. Naše republika obnovila náš stát v nové demokratické formě. Vy, jakožto nováčkové demokratického vojska, proděláváte vojenský výcvik, jehož účelem je obrana republiky, kdyby bylo třeba.“ Dále Masa-

ryk navštívil sokolovnu, kde vzpomněl perzekuce jičínských sokolů ze strany habsburské monarchie a ocenil jejich význam při převratu a pro budoucnost. Pak ještě navštívil několik jičínských průmyslových podniků a jičínskou radnici.

A na závěr. T. G. Masaryk se stal v roce 1935 čestným občanem města a na hotelu Paříž byla osazena pamětní deska. Ta byla brzy po německé okupaci sejmuta, ale nebyla zničena a mohla být proto ihned po květnové revoluci v roce 1945 osazena znovu. Definitivně sejmuta a bohužel i ztracena byla pro roce 1948.

*Text: br. MUDr. Vilém Hofman,
foto: br. Ing. Břetislav Mizera*

JIČÍNŠTÍ „OPLATILI“ NÁVŠTĚVU T.G.M.

Foto nahoře: Letní sídlo prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka a zároveň místo, kde naposledy vydechl dne 14. září 1937.

Foto dole: MUDr. Vilém Hofman (uprostřed), člen ZO Jičín oceněný Pamětní plaketou 1918-2018 u příležitosti 100. výročí od vzniku samostatného Československa.

BLAHOPŘEJEME OSLAVENKYNĚ

Své člence, milé paní Růžence, přejeme vše nejlepší, aby ji ještě dlouho vydržel ten obdivuhodný životní elán a milá a přátelská povaha.

Spolek pro zachování odkazu českého odboje, základní organizace Jičín.

V neděli 29. srpna oslavila narozeniny členka základní organizace Jičín, Spolku pro zachování odkazu českého odboje:

Paní Růžena Vošahlíková, roz. Tothová byla v roce 1946 jako 11 letá odsunuta spolu s rodiči ze Slovenska do Čech. Odsunutí Maďaři byli v Čechách přidělováni na práci v zemědělství. Rodina Tothová měla štěstí, dostali se do Osenic k Pospíšilovým. Paní Růžena na ně s láskou vzpomíná, že se k nim chovali jako k vlastním: „Byl to život jako v ráji“. V Osenicích chodila do školy a pomáhala mamince v péči o svěřený dobytek. Rodina Tothových později po-

máhala Pospíšilovým, když jim byl statek zestátněn a byli vystěhováni na Veliš. Paní Vošahlíková vypráví své velmi pestré a hlavně těžké životní osudy s nadhledem, bez hořkosti. První manželství se rozpadlo a **z á v a ž n á o n e m o c n ě n í** s trvalými následky ji pronásledovaly. Ale ona, jak říká nemocí i ostatní zlé věci, které ji postihly, hodila vždy za hlavu a nepřipouštěla si je. Při tom vždy byla připravena pomoci jiným. Do dneška pracuje na rozlehlé zahradě. S hrdostí ukazuje rodinnou památku, svázaný dobový tisk, vydaný k úmrtí našeho prvního prezidenta T.G.M. a jeho syna Jana Masaryka.

VEŘEJNÁ SBÍRKA - ZVON T.G.M.

SPOLEK PRO ZACHOVÁNÍ ODKAZU ČESKÉHO ODBOJE

VEŘEJNÁ SBÍRKA

vyhlášena dne 14.9.2018 v den
81. výročí od úmrtí prezidenta
T.G.Masaryka.

ZVON T.G.M.

transparentní účet vedený u Fio Bank

200 147 4514/2010

Spolek pro zachování odkazu českého odboje vyhlásil dne 14. září 2018 v den 81. výročí od úmrtí prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka veřejnou sbírku s celorepublikovou působností na pořízení Zvonu T.G.M. do barokní kapličky v Kladně Motyčíně.

Zvon byl poprvé v kapličce zavěšen v den prvního výročí od úmrtí prezidenta Masaryka dne 14. září 1938. Tehdy se o to zasloužil Spolek Československého červeného kříže v Motyčíně. Bohužel původní zvon zmizel v nenávratnu, stejně tak zvon, který byl zavěšen v kapličce v devadesátých letech minulého století.

Přesně za rok, dne 14. září 2019 bude zvon zavěšen do opravené kapličky. Ještě předtím však bude slavnostně vysvěcen.

Za poskytnutí finančního příspěvku na výše uvedené číslo transparentního účtu Vám předem

D Ě K U J E M E

PŘÍBĚH VILÉMA DOSTALA

Pokračování z minulého čísla.

17/8 1914 Psáno ve vagoně

Tak už jedeme. Nakládání vagonů trvalo od ½ 6 večer do 1 hodiny v noci – za lijáku přímo nádherného. Jedeme vyzdobeni slovanskými barvami i rakouskými, před odchodem z mé Kantomierungsstation Stožice dostal jsem tolik květin, že jsem to už neměl kam dát. Na čepici růže, přes prsa 3 věnce květin, na ramena kytice a řadu velkých kytic, které jsem už musel dát na koně. Kůň byl také samá květina. Ve vlaku mám pro sebe dvě kupé první třídy, tak jsem se slušně zařídil. Ovšem je to jinak vagon špinavý – patrně dávno vyřazený. Stravu jím též z kuchyně pro mužstvo, je to velmi dobré.

18/8 1914 Szolnok. Tak dva dny jízdy už mám za sebou.

Lístek č. 8 - 19/8 1914. Ve vagoně na cestě k Munkáci. Tak už jedeme poslední den ve vlaku. Celý vlak je moje kolona. Je to ohromně dlouhý nákladák, nejdelší přípustné délky, má 100 os. Vpředu je můj vagon, pak mužstvo, pak kuchyň, pak 26 vagonů koňů a na konec naše Munitionswagony. Počasí je bídné. V okolí Budapešti řádila před naším příjezdem strašná bouřka. Stromy, staré, silné i telegrafní tyče válely se po zemi přelámány jako sirky. A vody všude záplava. Při jízdě byli jsme ve Štýrsku a v Uhrách až k Balatonskému jezeru všude vítání a mezi mužstvo rozdáváno všechno možné. Zde už si nás nikdo nevšimne a kde mají co na prodej, je to nekřesťansky drahé.

Lístek č. 10 - 23/8 1914. Mašírujem na hranici, pomalu, ale přece. Kraj je tu úplná rovina, svítí sice slunce, ale je chladno přece. Plášť se unese i na slunci. Je to oproti Lublani náramná změna teploty.

Lístek č. 11 - 27/8 1914. Mašírujeme ..., o spánku ani řeč

Lístek č. 12 - 31/8 1914. Jdeme pořád, nespíme, málo jíme a vypadáme už jako opičky zarostlé. Vůz, kde jsem měl všechna zavazadla, ztratil jsem o prvním bitevním dni – a tak všechno prádlo, všechny šaty a všechny zásoby jsou u čerta. Nemám než to, co mám na sobě. Tyhle dni aspoň neprší. **1. září padl do zajetí** (Toto datum je uvedeno v jednom pozdějším lístku ze zajetí).

ČTENÍ NA POKRAČOVÁNÍ

Lístek č. 13 - 5/9 1914 Jsem v Rusku zajat a jedu kamsi do vnitra Ruska. Teď píšu z pohraniční stanice Radzimilova(?) Snad to psaní přes některou neutrální zemi dostaneš. Bude-li možno, budu psát. (V březnu roku 1915 došel lístek z Vídně, datovaný 6.III.1915 od Gemeinsames zentralnachweisebureau Auskunftstelle für Kriegsgegangena, Wien I., Jasomirgottstrasse 6., ve kterém je sdělení, že dostali zprávu ruského Červeného kříže, že Dostal Wilhelm Oberleutenant od 7. Art. Reg. 32(4)? byl zajat u Lembergu / dnes Lvov/ , válečný zajatec v Barnaulu.) (Dne 29.7.1915 přišla další zpráva: "Sdělení odboční kanceláře zemského pomocného spolku Červeného kříže v Čechách: Dostal Wilhelm, Art.7. Oberleutenant, 32 r. kath., Podiebrad, Místo a čas zajetí: Lemberg, Místo zajetí: Barnaul (Asia, Russl.) Zpráva byla adresována: „Ctěnému obecnímu úřadu v Podiebrad“).

Lístek č. 14 - Kiev 7/9 1914. Jsem zajat v Rusku, zdráv. vezou nás ještě daleko do vnitra Rusi.

Lístek č. 15 - 7/ 9 1914. Ve vlaku na cestě z Kijeva do Penzy. Pokouším se použít každé příležitosti. abych tě uvědomil, že jsem v zajetí v Rusku, zdráv. Dostaneš-li tenhle dopis, piš mi prosím tě ihned na následující adresu: (azbukou) Vilem Dostal, rakouský podporučík, v zajetí v Rusku Penza , Russland via Rumenien. Jedeme z Kijeva už dva dny a pojedu do Penzy snad ještě dva nebo tři dny, je to daleko, až kdesi u Uralu. Mapu bohužel nemám.

Penza(azbukou), 10/9 1914 = 29/8 1914. Srdečný pozdrav z cesty do zajetí, jedeme do Sibíře prý do Omska.

Penza 29/8 1914 = 10/9 1914 dle našeho. Tak jedeme dál prý ještě 6 dní. A špinaví jsme všichni jako prasata („prasata“ je červeně zaškrtnuto, ale čitelné).

Lístek č. 17 - Tambovo (azbukou) 10/9 náš = 28/8 1914 rusk. Tisíc pozdravů z cesty do zajetí / pohlednice TAMBOV / Omsk (azbukou).

Omsk /pohlednice Omsk/ Samara 12/9 1914 dle našeho. Dnes jsme přejeli Volhu, ohromnou řeku a blížíme se k Uralu.

PŘÍBĚH VILÉMA DOSTALA

Ufa 14/9 1914 dle našeho. Projíždíme končiny tatarské, zajímavé typy lidí. V několika hodinách přejedeme evropsko – asijskou hranici.

Šumicha (azbukou) 16/9 1914 dle našeho. První pozdrav z Asie. Pojedeme snad ještě několik dní.

Omsk (azbukou) – Omsk (pohlednice Omsk) 18/9 1914 našeho. Tak jedeme zase dál do neurčita 5/9 1914 ruského

Lístek č. 22 - Barnaul (azbukou) 22/9 1914 dle našeho 9/9 1914 dle ruského
Konečně jsme v zajetí umístění. Jeli jsme po sibiřské dráze až do Novo – Nikolajeva, odtud pak po řece Ob proti proudu po parníku k jihu do Barnaulu. Důstojníků je nás tu asi 80, hlavně rakouských, také však německých z říše. Jsme ubytováni v kasárnách. Z kasáren zatím nesmíme, později však ano – pokusím se pak ti telegrafovat.

Lístek č. 24 - Po češski! (azbukou) O vojennyh dělach ničeho ne napisano – (azbukou).

Barnaul 14/10 1914 = 1/10 1914 Čekám a čekám stále marně telegram od tebe jako odpověď na moji telegrafickou zprávu z 29/9 dle našeho kalendáře. Telegramy musí být ovšem evidovány vojenskými úřady, v Praze, myslím u Militärkommandu, které při vypsání mobilisace v každém městě garnizony ihned bylo ustaveno. Zde máme už sníh, padá už dnes třetí den a fičí vítr. Teplotura je však stále ještě kolem nuly. V Barnaulu se jakžtakž zařizuju, z velké místnosti, kde jsem zprvu bydlel asi se 40 důstojníky, přesídlil jsem do pokojíku malého v kasárnách, se mnou ještě jeden poručík od landveru, také Čech. V pokojíku ohromná kamna, takže zima nám tu nebude. Fotografie sebrali mi kozáci s taškou hned při zajetí. Nepřivezl jsem do Ruska nic, než to, co bylo na mně: jedno prádlo, jedny šaty, jednu čepici, jednu koňskou deku – plášť žádný, teď mám ruský komisní, je velice výborný, lepší než naše. A z věcí zbyly mi: snubní prsten, hodinky, notes a taška s papírovými penězi. Teď se má garderoba rozšířila, neschází mi nic.

Pokračování v dalším čísle.

Náměty a příspěvky do zpravodaje lze zasílat e-mailem info@spolekodboje.cz

Korespondenční adresa:
Nám. Starosty Pavla 44
272 01 Kladno

Telefon: 720237044
E-mail: hronik@spolekodboje.cz
Zpravodaj pro vás připravil a
graficky upravil Petr Hroník

GRATULUJEME NAŠIM JUBILANTŮM SLANÝ

Marino Cavichioli
(91)
Bohumil Harák
(93)
Dagmar Šimková
(82)

KLADNO

Helena Mašková
(70)
Zdeňka Kočková
(95)
Stanislav Čížek
(65)

JIČÍN

Jaroslava Chmelíková
(65)
Jaroslav Mizera
(80)

Spolek pro zachování odkazu českého odboje

Účelem spolku je udržování památky a paměti na hrdinství přeživších, obětí a bojovníků českého odboje, jakož i dalších osob aktivně vystupujících proti všem formám totalit a diktatur. Zachování odkazu boje za samostatnost a svobodu České republiky ve smyslu demokratických a humanitních zásad zakladatelů našeho státu.

Naše webové prezentace

WEB <http://spolekodboje.cz>
TWITTER <https://twitter.com/spolekodboje>
INSTAGRAM <https://www.instagram.com/spolekodboje/>
FACEBOOK <https://www.facebook.com/spolekodboje/>

POZVÁNKA na vysazení

u příležitosti 100. výročí
vzniku samostatného
Československa.

Datum konání: **8.11.2018**

Čas: **14:00 hodin**

Místo konání:

Náměstí Karla Kindla

Pomník obětem 2. sv. války

27201 Kladno

Po vysazení Lípy republiky bude pro členy zajištěn autobus, který je dopraví do Hotelu Kladno na výroční členskou schůzi.